

NY LOV OM ARV OG DØDSBOSKIFTE

Hva betyr det for deg?

- Advokat Camilla M. Abrahamsen
- Advokat Nina Oskarsson
- SENIORUNIVERSITETET 14. september 2021

ADVOKATFIRMAET TØNSET AS

- Etablert i 2012 av advokat Lene Tønset
- Holder til midt i Lillestrøm sentrum, Storgata 26
 - Flytter snart inn i Ekko-bygget
- **Sentrale fagområder**
 - Arv og skifte
 - Familierett:
 - Økonomiske skifteoppgjør, samboeravtale, ektepakt
 - Barnerett og barnevern
 - Erstatning
 - Forsvarer- og bistandsadvokat
 - Trygderett/NAV
 - Arbeidsrett

DISPOSISJON

1. Ny arvelov - bakgrunn
2. Slekten arverett, arvetavlen
3. Livsarvingenes arverett
 - Pliktdelsreglene - beløpsbegrensning
4. Ektefelles arverett
 - Uskifte
5. Samboers arverett
 - Uskifte
6. Testament
 - Formkrav
 - Rett til å arve bestemte gjenstander
 - Ny lovs betydning for gamle testamenter
 - Må du skrive nytt testament?
7. Overgangsbestemmelser
8. Gave/forskudd på arv – avkortning
9. Kort om dødsboskifte
10. Avsluttende betraktninger
 - Arveavgift?
 - Fremtidsfullmakt
 - Behov for bistand

Ny arvelov - Bakgrunn

- **Ny arvelov = Lov om arv og dødsboskifte (2019)**
 - Ikrafttreden: **1. januar 2021**

- Erstatter:
 - Tidligere arvelov fra 1972
 - Skifteloven fra 1930

- Reglene om felleseieskifte i skifteloven er flyttet i nytt **kap. 18 i ekteskapsloven**

- Stor vekt på **brukervennlighet, klar struktur og klart språk** i ny lov
 - Eksempel: Begrepene "loddeier" og "legatar" erstattes med fellesbegrepet "arving"

Hovedtrekkene i den nye loven

➤ I store trekk bevares **status quo**:

- Ektefellens arverett er uendret
- Samboerens arverett er uendret

➤ **Grunnstrukturen** i arveretten er lik

➤ Mindre endringer i **slektens** arverett

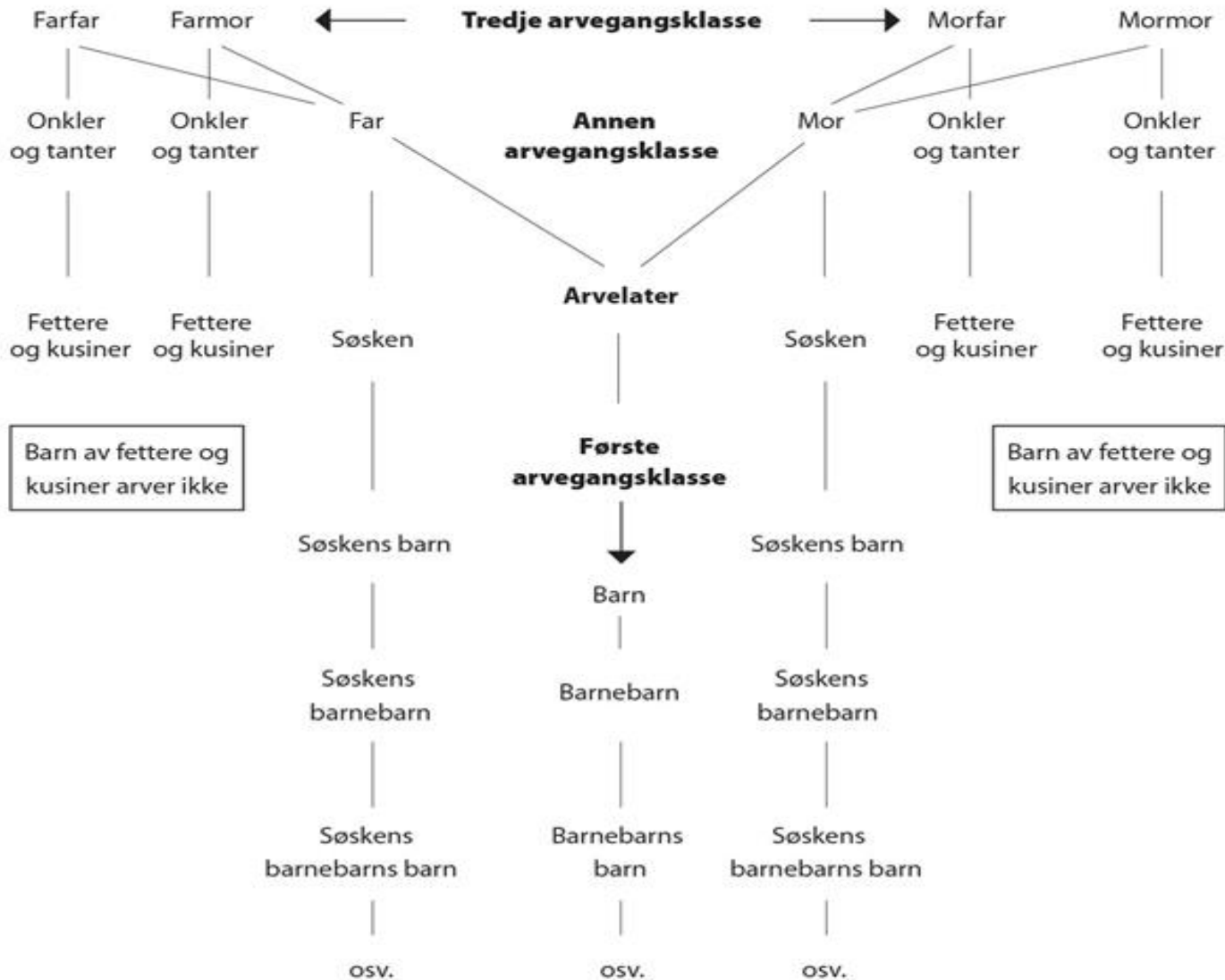
➤ Mindre endringer i ektefellens rettigheter ved **uskifte**

SLEKTENS ARVERETT - ARVETAVLEN:

Oldeforeldre arver ikke

Oldeforeldre arver ikke

Arv til livsarvinger - pliktdel

➤ Livsarvinger har krav på pliktdelsarv:

- Arver **2/3** av formuen etter arvelater
 - Beløpsbegrensning på **15 G** (folketrygdens grunnbeløp) ved arvefallet til hvert av arvelaterens barn eller hvert barns linje
 - Oppjustert fra 1. mill. etter 1972-loven
- Fremdeles adgang til å bestemme at pliktdelen skal være livsarvingens **særeie**

 Eksempel: 3 barn – ingen ektefelle

Gammel arvelov (1972)

- Formue 9 mill.
- Barnas arv kan reduseres til 1 mill. til hvert barn (totalt 3 mill. samlet)
- Arvelater kan råde fritt over 6 mill. i testament
- Uten beløpsbegrensning: råde fritt over $1/3 = 3$ mill.

Ny arvelov (2019)

- Formue 9 mill.
- Barnas arv kan reduseres til ca. 1,5 mill. (15 G i dag) til hvert barn (totalt 4,5 mill. samlet)
- Arvelater kan råde fritt over 4,5 mill. i testament
- Uten beløpsbegrensning: råde fritt over $1/3 = 3$ mill.

Ektefellers arverett

- Arveretten er ikke styrket – **status quo**:
 - Arver **¼** (evt. 4G) hvis avdøde etterlot seg **barn/barnebarn/oldebarn** (*første* arvegangsklasse)
 - Arver **½** (evt. 6G) hvis avdøde kun etterlot seg **foreldre/søsken/nevøer/nieser mv.** (*andre* arvegangsklasse)
 - Arver **alt** hvis avdøde kun etterlot seg **besteforeldre/tanter/onkler/kusiner** og fettere (*tredje* arvegangsklasse)
- Retten til minstearv (4G) går foran livsarvingenes pliktdelsrett
- Ektefellens arverett kan settes til side ved testament som ektefellen har fått **kunnskap** om
- **Separasjon**: Arveretten faller bort fra søknadstidspunktet
- Rett til **uskiftet bo**

Retten til uskifte

➤ Uskifteordningen **oppretholdes**

- Hva er uskifte?
- Ved **felleseie**
- Ved **særeie** dersom
 - ✓ Det er fastsatt i ektepakt
 - ✓ Arvingene samtykker, særkullsbarn må samtykke

➤ Rådigheten under uskiftet

- **Utgangspunkt:** råder som en eier, men med viktige begrensninger
 - Kan ikke gi bort gaver som står **i misforhold til boet**
 - **Endring:** Ikke lenger absolutt forbud mot å gi bort fast eiendom
 - **Endring:** Ikke absolutt forbud mot salg av fast eiendom til underpris (gaveelement)
 - **Omstøtelse** skal skje ved tilbakeføring av gavens verdi, ikke ved naturaloppgjør

Samboers arverett

- Ingen endring i ny arvelov – **status quo**
- Hvem anses som samboer?
- Arverett **etter loven** for samboere som har, har hatt eller venter barn med arvelater (felles barn)
 - Samboere *med* felles barn kan også sitte i uskiftet bo
- Arverett etter **testament** for samboer med minst fem års samboerskap
 - Rett til minimumsarv opp til **4G**
 - Går foran livsarvingenes rett til pliktdelsarv
 - Samboere *uten* felles barn har ingen rett å sitte i uskifte!
- Husstandsfellesskapsloven
- Anbefaling for samboere

Testament

➤ **Streng formkrav!**

- Skriftlighet, testators underskrift, testator må være til stede ved vitnesigeringen, vitnene må vite at det er et testament
- **Endring:** Vitnene må ikke lenger være til stede samtidig
- Vitnene må være over 18 år og ikke inhabile
- Elektronisk signering?

➤ Nyvinning: Rett til å testamentere bort **bestemte eiendeler** som overstiger verdien av pliktdelen (det såkalte "kvalitative pliktdelsvernet" oppheves) - eks: **hytteeiendommen**

➤ Ny lovs betydning for gamle testamenter - Må du opprette **nytt testament?**

- Pliktdelsarv - beløpsbegrensning
- Overgangsregler i arveloven § 180 fjerde ledd

Overgangsbestemmelser

- **Overgangsregler i arveloven § 180**
- **Hovedregelen** i § 180 første ledd:
 - Loven gjelder for dødsfall som finner sted etter lovens ikrafttredelse
- **Dødsfallstidspunktet** er avgjørende for hvilken lov som skal anvendes
- Et **uskiftet bo** skal skiftes etter reglene i den nye loven hvis den lengstlevende dør eller det kreves skifte etter at den nye loven har trådt i kraft, jf. § 180 tredje ledd
- Overgangsregler sørger for at **pliktdelsarven på 15 G** først får virkning ett år etter at den nye loven trer i kraft, dvs. fra 1. januar 2022, jf. § 180 fjerde ledd

Gave/forskudd på arv - avkortning

- Skal en ytelse av økonomisk verdi som gis til en livsarving mens arvelater lever, avkortes i livsarvingens arv?
- Etter gammel arvelov (1972):
 - Dersom det kan godtgjøres at avkortning var **i samsvar med arvelaters forutsetninger**
 - Påbud om avkortning kunne komme lang tid etter at gaven ble gitt
- Etter ny arvelov (2019):
 - Avkortning kan bare skje hvis det var **satt som betingelse for gaven**
 - Mindre fleksibilitet for giveren i ettertid
 - Mer forutsigbarhet for gavemottakeren
 - Avtalen mellom giver og gavemottaker blir viktigere

Kort om dødsboskifte

- Dødsboskifte er et oppgjør av gjeld og fordeling av midler som en avdød person etterlater seg.
- Skiftereglene er nå en del av arveloven – det meste av innholdet i skifteloven er videreført
 - Eksempel: fremdeles skille mellom privat og offentlig skifte
- Lovfesting av praksis:
 - Tingrettens veiledningsplikt
 - Formuesfullmakt
 - Bankboksfullmakt
- Ordning med bostyrer ved offentlig skifte videreføres
 - Endring: formell klagerett over bostyrer

Avsluttende betraktninger

- Innføring av ny arveavgift?
- Fremtidsfullmakt
- Behov for bistand?

- Hvor kan du få **mer informasjon** om den nye arveloven?
 - www.regjeringen.no
 - www.lovdatab.no
 - www.tonset.no